

վաններուն ջրերուն տեղն՝ ամէնն ալ զինի է լցեր. թէ հաւուղներն, և թէ զաղբրներն, և թէ այն մեծ հաւուղն՝ որ 17 կեմի՝ կայ վերան, զայն ալ լցեր է զինով. և թանգէ՜ս արեր է բովանդակ երկրին. ամենեքեան եկած են՝ մեծ և փոքր՝ արք և կանայք՝ ծերք և տղայք, 7 օր կերած և խմած են լիով՝ երկրին ամենեցուն պատիւ է արեր. այնչափ խմած են, զեռ շատ զինին՝ ՚ի տեղն է մնացեր. տեսէք որչափ հիանալի և զարմանալի բան է:

Կրկին փեսարվարի երեքում օրն ժա ժամուն թագաւորի եղբայրն և իւր կինն տարան զիս ՚ի սարայն իւրեանց, կամեցան զիս պառկերիս կերպն քաշելոյ. նա ևս զիւր սէրայներն, և զիւր խաղինայքն, և զամենայն շինուածքն և ալ ինչ որ կայր՝ ցոյց ետուր մեզ, որ ևս էի, և իմ թերձիման հալապցի Յովսէփն: Յորժամ զարձաք յետս, և սկսաք խոնարհիլ թագաւորի եղբօրն և կնկան, եհարց իմ թէրձիմանին՝ թէ Հաւանեցաւ զմեր որպէսութիւնն. մեք պատասխանեցաք՝ թէ Աստուած զքո եղբօր թագաւորութիւնն և զքո բարձրութիւնն հաստատուն պահեցէ աստ և ՚ի հանդերձելումն:

Եւ թէ մի ըստ միովէ գրենք՝ քան զչափն աւելի ձանձրութիւն էր լսողացն և ընթերցողացն: Եւ առաւել մեր տեսած բանն՝ միայն թէ աչօք, թէ չէ լեղուօք պատմել չիպար. աչօք չտեսնողն՝ չի հաւատար:

Յրանաայտ. երկիրն 19 արհեպիսկոպոս կայ. 600 քորեպիսկոպոս կայ. 50000 աւագերեց կայ. թեղ զայլ քահանայքն՝ որ տասնանգամ 100000 քահանայք կան տէֆտէրով: Դարձեալ չորս հազար քաղաք կայ մեծ և փոքր, ամէնը գեղեցիկ շինուածօք և պարսպօք, շէն և պայծառ: Դարձեալ Յոսանսրդին երկրի լայնքն 230 աղաճ է: Դարձեալ 3000 կաթողիկէով եկեղեցի կայ, որ հանապազ պատարազ կու մատուցլի և մկրտութիւն կու լինի:

Այս մէկ թագաւորի երկիրն է. եօթն թագաւորաց՝² մինն այս է. քան զՍպանիօն և քան զՆեմցէն փոքր այս է. ապա ուժով է և մալով. և կովարար զինուոր բազում և շատ ունի. զորա պարապար չկայ եօթն թագաւորաց մէջն. զորոյ զթագաւորութիւնն Տէր Աստուած հաստատուն և անշարժ պահեցէ մինչև ՚ի կատարած աշխարհի, ամէն:

«В лето армянского летосчисления 1132 [1683 по Р. X.], во 2-ой день февраля месяца, я махдеси Шахмурат, уроженец Бахеша, отправился в королевскую резиденцию, город Версаль. Видел (там)

¹ В скобках курсивом: հաւակ, մտկոյլ.

² В скобках курсивом: ետաի քաղ.